

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 8210 Bis.

Notificare oficială.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile pentru primire la cursul teologic în seminarul arhidiecezan sunt a se înainta la consistorul arhidiecezan până inclusive în 2/15 August, 1911. La cerere să fie alăturate în original următoarele documente:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de maturitate dela o școală medie din patrie.
3. Atestat medical despre starea sanitară.
4. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, vidimat și de oficiul protopopesc.

Sibiu, 1/14 Iulie, 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 8209 Școl.

Notificare oficială.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile pentru primire la cursul pedagogic în seminarul arhidiecezan sunt a se înainta la consistorul arhidiecezan până inclusive în 2/15 August 1911. La petițiuni să fie alăturate în original următoarele documente:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu despre clasa IV. gimnazială, reală sau civilă.
3. Testimoniu dela medic despre starea sanitară.
4. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, vidimat și de către oficiul protopresbiteral.

Sibiu, 1/14 Iulie, 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Obstrucție în dietă.

Sibiu, 21 Iulie n.

Joi, săptămâna trecută, s'a început în dieta ungară discuția asupra proiectelor de lege, referitoare la reformele militare, ori, mai bine zis, asupra celui mai însemnat dintre aceste proiecte, în care e vorba despre reorganizarea armatei monarhiei noastre, pe temeiul reducerii serviciului activ dela trei la doi ani și al urcării în măsură însemnată a contingentului de recruți.

Guvernul nostru actual a venit la putere cu însărcinarea primită dela Coroană, și prin urmare cu obligamentul de a trece prin parlamentul țării cu orice preț aceste proiecte de legi și a le da posibilitatea de a putea fi executate. Cu acest punct de program și-a format guvernul majoritatea parlamentară de care dispune; și astfel e numai natural, că guvernul se consideră îndatorat a rezolva cât mai curând chestiile militare, cu ajutorul dietei, în care el dispune de o însemnată și bine disciplinată majoritate.

Din acest motiv vacanțele de vară de cari se bucura dieta totdeauna în trecut, în anul acesta nu au fost acordate, ci guvernul a dat dietei de lucru și în zilele calde, obligându-o să discute chestiile militare.

Opoziției nu i-a venit bine la socoteală zorul cu care guvernul caută să dea putere de lege proiectelor amintite, și a luat hotărârea să le combată din toate puterile. Mai ales cele două opozițiuni independente, de sub conducerea lui Kossuth și a lui Justh, au pornit războiul crâncen în contra lor, și se laudă, că vor împiedeca votarea legilor militare. De fapt au și început încă cu o zi mai înainte de a se începe discuția în dietă asupra acestor proiecte de lege, cu obstrucția tehnică; astfel, că Mercuri, când era să se înceapă discuția asupra lor,

ele n'au ajuns la rând, fiindcă vremea scumpă a fost risipită cu mărunțisuri. Iar decând s'a început discuția asupra lor, armele obstrucției sunt folosite cu belșug din partea opoziției și — trebuie să o recunoaștem — și cu destulă dibăcie.

Am fi deci iarăși acolo, unde ne aflam înainte cu 7—8 ani, în zodia obstrucției, în plin chaos parlamentar. Chestiile dela ordinea zilei sunt doară aceleași, chestiile militare; șefii opoziției sunt cam aceiași, iar armele întrebuintate sunt iarăși aceleași. Numai rezultatul nu are să fie același, anume: ajungerea opoziției de nou la putere n'are să se întâmple. Asta o putem afirma cu toată siguranța, fără a ne teme, că evenimentele cari vor urma ne vor da de minciună. Căci dacă chestiile sunt aceleași, șefii partidelor opoziționale sunt aceiași, și sunt aceleași și armele de cari ei se folosesc: nu e același guvernul, nu e aceeași majoritatea guvernamentală din dietă, și mai ales nu e aceeași dispoziția în țară.

Dintre toți oratorii opoziționali, cari au vorbit până acuma în dietă în contra reformelor militare, nu a spus unul măcar ceva nou, cel puțin un argument puternic, care să prindă, — nici chiar marele meșter al vorbirilor, contele Apponyi, — ci toți s'au mărginit la înșirarea de fraze frumoase, cari au prins odată, dar a două oră nu mai prind, pentru că țara e prea sătulă de ele.

Opoziția din dieta noastră nu are deci de astădată în țară trazimul care i-a dat tărie în rândul trecut, și de aceea prevedem, că lupta sa în contra legilor militare, fie oricât de înverșunată, de bine organizată și de lungă, — totuși se va termina cu o înfrângere.

Nu poate apoi să fie încoronată de succes lupta opoziției nici din motivul, că scopul urmărit nu e același, la Justiști și la Kossuthiști; ci pecând partidul lui Justh combatte reformele militare pe motivul,

că guvernul e dator să facă întâi reforma electorală, și apoi parlamentului compus pe baza legii nouă electorale are să supună spre apreciere și votare legile militare, — partidul lui Kossuth le respinge și le împiedecă votarea, fiindcă nu conțin destule concesii și favoruri pe seama „națiunii”, deci pe motivul, că acest partid cere și acuma armată independentă maghiară, ca înainte cu 7—8 ani, va să zică umblă și acuma după potcoave de cai morți, — iar de reforma electorală nici habar nu are.

Soartea proiectelor de lege referitoare la reformele militare e prin urmare decisă. Ele au să fie votate. Discuția asupra lor însă la tot cazul are să fie lungă. Pentru că guvernul e hotărât, să dea curs liber vorbirii, chiar și dacă ar fi să nu capituleze opoziția nici până la finea anului, ori și dacă ar trece discuția în anul următor. Guvernul și majoritatea sa va aștepta în liniște, până obosește opoziția și depune ea de bună voe armele obstrucției.

Privită situația din punctul nostru de vedere, ea nu poate nici să ne înveselească, nici să ne întristeze. Proiectele de lege din discuție conțin dispozițiuni vătămătoare pentru noi, naționalitățile nemaghiare din patria aceasta, și din acest motiv ar trebui să ne bucurăm, dacă opoziția ar putea să împiedece votarea lor. Dar ne gândim, că în cazul acesta vine ori alt guvern, ieșit din aceeași majoritate parlamentară, ori apoi alt parlament, ales sub conducerea aceluiași guvern, — și proiectele militare rămân aceleași! Și se poate, că motivul acesta va îndemna și opoziția, astăzi încă atât de războinică, să sisteze peste câteva săptămâni lupta zădarnică și să se impace și ea cu situația. Făcând astfel, nu-i va băga nime nici o vină, ba poate că va fi chiar aprobată din toate părțile.

FOIȘOARĂ.

Sibiuul.

De Silv. Moldovan.
(Urmare.)

Lângă acest palat se înalță maiestros biserica catedrală ortodoxă, cu două turnuri și cu cupola ei impunătoare.

Catedrala a fost zidită pe locul unei biserițe ortodoxe, clădită la 1790 de comercianții macedo-români, cari se aflau pe atunci în Sibiu. Deja mitropolitul Șaguna a întemeiat un fond pentru edificarea unei catedrale. Din acest fond augmentat în cursul vremii, și din contribuțiile credincioșilor s'a creat noul Sion românesc în Sibiu. A costat în total la 800 mil cor. și a fost sfințită în Duminică din 13 Maiu 1906 de mitropolitul Ioan Meșianu, în cadrul unor sărbări frumoase.

Biserica catedrală este construită după modelul sfintei Sofii din Constantinopol, cu deosebire că turnurile sunt mai înalte decât cupole. Interiorul e vast și maiestros. Pictura e escelentă, în stil bizantin și cu motive românești. Îndeosebi e artistic executată și grandioasă pictura cupolei. Din cele două turnuri patru clopote își răspândesc sunetul în un acord

armonios și sărbătoresc peste orașul Sibiu.

Catedrala din Sibiu este un monument bisericesc de valoare și cea mai mare alcătuire arhitectonică a neamului românesc din Ardeal și Ungaria.

Din strada Măcelarilor eșim în parcul orașenesc, un parc mic, dar plăcut și înconștră de două părți cu palate. Aici dăm iarăși de schezăminte românești. Sunt așezămintele „Asociațiunii”. Din verdețea parcului se înalță elegantul edificiu al muzeului „Asociațiunii”, cu încăperile muzeului, bibliotecă, o sală festivă cu scenă teatrală, birourile etc. Muzeul a fost inaugurat în vara anului 1905 cu frumoase solemnități.

Cu acest prilej s'a aranjat și o expoziție națională românească. Muzeul „Asociațiunii” este singurul muzeu al Românilor ardeleni; fiind nou, are colecții modeste, mai cu seamă etnografice românești. Bibliotecă e mai bogată; are opuri în valoare de vre-o 35000 cor.

Lângă muzeu se află zidirea școlii secundare de fete a „Asociațiunii” cu internat. A fost edificată la 1885, apoi două palate (unul nou) ale „Asociațiunii” cu fațada în strada Șaguna.

O altă stradă, care pleacă din piață este strada Cisanădiei, cea mai frumoasă din Sibiu, cu frecvență mare. Aici pl-

sează îndeosebi viața orașului. E parcursă de tramvai electric, cari circulă dela gară până la marginea opusă a orașului la „parcul de arini”. În strada Cisanădiei se află palatul băncii de asigurare „Transilvania” și lângă el palatul arhidiecezei române gr. or., care e zidit în locul unei case mai vechi, unde a fost mai întâi rezidența episcopescă. Mai departe aici este un palat al orașului, în care sunt cele mai multe birouri militare și la capătul din sus al străzii (pe piața Hermann) o casarmă mare de infanterie, iar în fața ei imponentul palat al consistorului ortodox român. În dosul acestuia se află (deja în parcul orașenesc lângă muzeul național) un stabiliment de idroterapie. Pe dinaintea palatului consistorului se estinde o mică promenadă (promenada Bretter), foarte călătată de publicul sibiian. De pe promenada aceasta ni se deschide o priveliște frumoasă spre sud asupra munților Făgărașului, cari ne apar la marginea orizontului asemenea unui colos în linie neîntreruptă. Coastele lor lăcesc adeseori până pe la mijlocul verii de albeață zăpezii, care-i părăsește numai pe timp scurt, ca toamna de timpuriu să-i îmbrace din nou în mantua albă.

Dela promenada Bretter mai în sus se estinde cartierul Iosefin (Josefstadt). Acesta s'a împopulat numai de prin jumătatea din urmă a secolului XVIII și cu mulțimea de vile, de parcuri și grădini, cu

aerul curat și verdețea atrăgătoare, face impresia unei localități de vilegiatură. Cu el stă în legătură nemijlocită un parc mare la marginea orașului, numit „parcul de arini” (Erlenpark), în lungime de o jumătate de oră cu alee frumoase. Parcul se mărginește cu pădurea orașului, cunoscută sub numele de Dumbravă (Jungenwald), care se estinde până aproape de Rășinari și Cisanădioară, în lungime de vre-o 8 km. și este un loc de plimbare cercetat vara, ca și parcul de arini, de publicul din oraș.

În suburbiul Iosefin se află între altele palatul nou justițiar zidit la 1908, apoi „Gesellschaftshaus” (casa societății), un edificiu mare cu sală spațioasă și localități laterale pentru întruniri, baluri, expoziții etc. Mai departe se află în acest cartier o mănăstire cat. de maice, cu școală de fete și internat, apoi seminarul teologic-pedagogic săsesc edificat la 1892 cu grădină frumoasă. Aici se află rezidența de vară a mitropolitului gr. or. român, un pompos edificiu în formă de vilă făcut în 1900. Grădina spațioasă, în mijlocul căreia se înalță rezidența, este una dintre cele mai frumoase din Sibiu. Mai amintim, că în suburbiul Iosefin se află o biserică română și o școală primară (în „Groapă”).

(Va urma.)

Idei îndrumătoare pentru preoți

de Vasile Gan, protopresb.

V.

— Articol final. —

Preoții actuali de regulă cunoscut bătăile sfaturilor ce le-am dat până aci, însă se plâng contra curentului ireligios ce domnește în societate, care destrăbălează poporul, micșorează autoritatea preotului și-i stângenește toate năzuințele, întreprinderile bune. Bătrânii le era ușor, zic ei, căci păstoriții erau popor evlavios, ascultător, nu încăpăținat, pervers, ca publicul prezent cu care are de făcut preotul modern.

Păreră nedovedită, judecată eficientă aceasta!...

De când există lume și om în ea, firea omenească a rămas aceeași: pornită mai mult spre rău ca bine, Cainii nu au încetat a exista nici când. Ei au stângenit toate pornirile bune. Dacă nu le-au fost peste mână a restigni pe Isus — adevărul și blândețea intrupată, nu vor fi cruțat nici poporul și nici preoțimea bătrână de ispită. Să ne reamintim trecutul și foarte ușor ne vom dumeri, că așa a fost totdeauna. Ridicatu-s-au, cum știm, formale cruciate contra bisericii și neamului nostru. Cu fer și foc — ferro ignique — căutau să-i stârpească pe ambii de pe fața pământului. Altădată promisiunile de sirenă le-au întrebuințat, ca să ademenească. S'au întrebuințat tentațiuni deci și în trecut — claie pe grămadă. Proselitismul religios încercat e fapt, pildă clasică a apucăturilor pentru toate timpurile. Să-ți se trimită pe sate oameni de ai stăpânirii, cari să-ți prescrie ce și cum să crezi, de care biserică să te ții, cărui preot să-i dai ascultare, cari taine să le primești și cari nu, cum se pretindea dela fiii bisericii noastre pe timpul luptelor confessionale, trece ori ce margini admisibile ale ispitei, și până la amănunte arată cât de grea a trebuit să fie păstoria bătrânilor. Nu greșim, dacă susținem că a fost cu mult mai grea, ca păstoria preoților actuali. Ispitele de azi vin în formă de propovedanii, cine vrea le ascultă, cine nu, nu stă de vorbă cu prorocii mincinoși. Bătrânii trebuiau să asculte, să și promită siluitorilor conformare; căci de unde nu, toată urgia veacului se vărsa asupra lor...

S'a zăvorât potopul nimicitor. Disciplina bisericească a credincioșilor l-a zăvorât. Oi rățăcitoare vor fi fost, grosul însă a ținut strâns și grosul a și rămas.

Să desperăm oare în fața curentelor conurare bisericii ce prind în mreajă și credincioși de ai noștri? Să declarăm de inegală luptă și să renunțăm la ori ce apărare? Nu mai lașii rezonează așa!... Cine e la postul său (și cred că toți preoții doresc a fi la post) primește lupta și — ca oare când înaintașii — grupează în jurul său toate elementele de valoare, floarea satelor, dând de gol, rușinând toate elementele centrifugale.

Zace multă forță vie în satele noastre, flacăra însuflețirii nu e stânsă, stă numai împedecată. Indată ce preotul apelează la cei buni, indată ce-i știe grupa în jurul său, indată ce le dă directivă — nici un răsleț nu mai cutează a eși la lumină cu învățăturile sale mincinoase și contrare bisericii. Disciplina bisericească, apropierea oamenilor unii de alții, deci are să o cultive preotul cu preferință. Aceasta o și poate face ușor, căci în afară de societățile ce le va în-

fința preotul, — multe momente ale vieții sunt cari militează pentru ținerea la olaltă a oamenilor, pentru sprijinul reciproc, că numai arăta să le știe preotul, și toată lumea — chiar și renitenții — le aproabă și urmează. Civilizația modernă se bazează pe sprijinul reciproc al oamenilor. Fără acest sprijin societatea s'ar desface ca norul ce se spulberă de vânt și nu aduce ploaia binefăcătoare pentru pământ.

Pe reciprocitate este întemeiată morala creștină. Reciprocitatea (morală creștină) să o cultive preotul și să nu aibă nici o teamă de toate teoriile și învățăturile contrare, cari de sine trebuie să amuțescă în fața adevărului practice.

Două mari pedeci pot stângeni succesul în această direcție, firea artăgoasă pornită spre bruscări, și egoismul cras material al preotului.

Preotul pornit dela fire și materialist e mare pacoste pe capul poporului. Acolo și numai acolo sunt conflictele la ordinea zilei. În așa comune înfloresc trecerile religioase, ba se ivesc sectele pocăiților, anabaptiștilor, interconfesionalilor ș. a. m. d. In celelalte comune și dacă își pun piciorul astfel de rătăcirii, trebuie să iasă în curând afară, să peară „cum pere ceara de fața focului” și să se stângă „cum se stânga fumul”.

Să nu dăm noi preoții pilde de patimi așa urâte, și peste tot să năzuim a străluci noi preoții și familiile noastre cu toate virtuțile ce se recer dela apostolii poporului, și atunci ferice de noi și biserică: „Nici porțile iadului nu ne vor birui!”

Așa să fie!..

Guvernul și obstrucția.

Guvernul ungar a avut cunoștință din bună vreme despre obstrucția ce o face opoziția din dietă la proiectele de lege referitoare la reformele militare; aceasta se vede din următorul comunicat interesant apărut într'un număr mai recent al marelui ziar vienez „Neue Freie Presse”:

„Când a fost primit ministrul preșident, contele Khuen-Héderváry, în audiență particulară, în vila din Linz, imediat înainte de plecarea Monarhului la Isch, pentru a face raport Măiestății Sale despre situația politică și parlamentară, conform dătorinței sale, a atras atenția Monarhului asupra împrejurării, că discuția pe temele militare, probabil va fi de lungă durată și va fi viforoasă în parlamentul ungar. Ea poate că va primi chiar și caracterul obstrucției. Ministrul preșident a avut apoi ocazia să comunice Monarhului, că după părerea sa, pentru majoritatea, care va intra în luptă cu însuflețire mare și excelent organizată, cea mai corectă tactică e aceea, de a primi atacurile în liniște și cu sângere, înlocuindu-și astfel atitudinea ca în fața acțiunii opoziției să fie puse armele așteptării și ale îndușelăței. Și putem să constatăm, că în contra acestei tactice a guvernului și a majorității, celalalt factor al legislației, Coroana, nu a avut nici cea mai mică obiecționare. Astfel apoi e pe deplin stabilit, că guvernul nu e legat de nici un termen cu privire la rezolvarea chestiilor militare, și că poate să observe tactica așteptării liniștite atâtă câtă vreme îi permite situația. Când ar exista deci nădejdi, scoase din presupunerea că guvernul, cu privire la rezolvarea reformelor militare, ar fi legat cât de puțin de vre-un termen, ori că nu s'ar afla în privința tacticii în completă armonie cu celalalt factor decisiv, — atunci speranțele acestea se vor dovedi tot atât de neîntemeiate, ca multe alte așteptări, asemenea nemotivate, ale opoziției.”

Iar cu privire la tactica pe care o va urma guvernul și majoritatea parlamentară față de obstrucția înscenată din partea opoziției, se face tot în ziarul numit următoarele destăinuri:

„Sistemul pe care vrea să-l urmeze guvernul față de opoziție, nu e invenția sa. El a mai fost aplicat odată, în stadiul dela început al luptelor obstrucționiste, date în jurul chestiilor militare, atunci când Széll Kálmán a declarat, că va face încercarea de a rămâne pe teren strict legal și de a opune luptei opoziției resi-

stența pasivă, adică de a aștepta simplă, până obosește opoziția. Sistemul acesta nu a putut să fie executat. Partidul propriu al lui Széll, nu a avut răbdare, și o parte însemnată a partidului ardea de dorul de a zdrobi opoziția cu puterea majorității numerice pe care o avea guvernul, și punctul acesta de vedere și l-a însușit și Coroana, care a lăsat pe Széll să cadă, înainte de a fi putut proba sistemul său de rezistență pasivă. S'a dat atunci dovadă, că în lupta deschisă dintre opoziție și majoritate, aceasta din urmă rămăsese pe jos, și ocaziuni au fost destule pentru a regreta că domnului Széll nu i s'a dat posibilitatea de a-și duce la bun sfârșit politica. Dar acum guvernul Khuen-Héderváry îmbrățișează ideea aceasta, între împrejurări mai favorabile, decum erau cele de atunci.

E de înțeles, că reminiscentele legate de încheierea nefericită a încercării lui Széll sunt considerate din partea opoziției și astăzi ca un fel de garanță, ca tactică acceptată din partea guvernului nu va duce la scop. Dar comunicările despre punctul de vedere al coranului (date mai sus) scot la iveală neașteptatitatea acestor calculațiuni. Toți factorii cari vin ținți în vedere: Coroana, guvernul, majoritatea, sunt decise în asemenea măsură a aștepta în liniște și a nu se dimita la nici o pășire agresivă, cum așteaptă opoziția. Chiar și condițiunile esterne pentru executarea acestei politici sunt date de astădată în măsură deservită. Discuția asupra reformelor militare s'a început în Iulie, și chestie mai însemnată, care să ajungă în timpul apropiat la dezbateri în dietă, nu este. Guvernul și majoritatea pot deci să aștepte. Terminul, până la care poate fi urmată politica aceasta, nu e limitat. Dacă ar fi să ne gândim la limitele cele mai depărtate, ar fi cam jumătate de an, adică, pe la anul nou; și fiindcă situația cu „ex-lex”, nu mai prezintă de mult temerile din trecut, nu e exclusă posibilitatea, că rezistența pasivă să fie continuată eventual și după acest termen. Majoritatea dă dovezi de bună disciplină, și se va feri sigur de cursa pe care caută să i-o pună opoziția. Momentul cel mai însemnat e însă acela, că și Coroana aprobă pe deplin atitudinea guvernului și a majorității, iar acest moment e de însemnată decizie pentru ulterioara dezvoltare a evenimentelor.”

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare

P. T. membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, din despărțământul R-ghin (XXVI), preum și toți sprijinitorii culturii române sunt invitați a participa la

adunarea cercuală

ce se va ține în comuna Toplița-română (Maroshevitz), în 2 August n., la orele 8 1/2 a. m. în biserică gr. or. rom. de acolo cu următorul

Program:

1. Participarea la serviciul divin.
2. Deschiderea adunării cercuale.
3. Raportul secretarului despre activitatea comitetului cercual.
4. Raportul casarului și statorirea bugetului pe 1911/912.
5. Alegerea unei comisii pentru încaasarea taxelor și înscrierea membrilor noi.
6. Dizertațiuni populare, anunțate directorului cu 8 zile înainte de adunare.
7. Eventuale propuneri, făcute conform statutelor.
8. Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală a „Asociațiunii” la Blaj.
9. La orele 1 1/2 masă comună la hotelul „Maros”.
10. La orele 3 1/2 petrecere cu jocuri populare în curtea hotelului amintit.
11. Seara la 8 ore reprezentație teatrală în sala cea mare a hotelului, cu care ocaziune se va preda „Trei doctori”, comedie într'un act, localizată din limba germană de Virginia A. Vlaicu.

După teatru dans.

Prețul de intrare la petrecerea populară 1 cor. de persoană. La teatru: locurile de șezut 2 cor., locurile de stat 1 cor.

Profitul net este destinat în folosul despărțământului.

Tot cu această ocaziune se aranjează o expoziție de lucruri de mână, țesături, etc.

Din ședința comitetului cercual, ținută în comuna Idicel la 21 Mai n. 1911.

Dr. Ioan Harșia
director.

Ioan Vodă
secretar.

Organizarea țărânimii, Centralizarea însoțirilor sătești, Cooperația economică în Austria.

Sub greutatea timpului, în care geme poporul nostru înconjurat de nevoi în lupta pentru existență și amenințat de dușmanii politici, cari doresc să-l nimicească, ni se impune imperios dătorința, să privim cu ochii în patru în jurul nostru și să căutăm a vindeca prin mijloace potrivite cât mai în grabă ranele și slăbiciunile de cari suferim.

Este mai pesim de orice îndoială, că la pornirea unei acțiuni sistematice în privința aceasta va trebui să ne îndreptăm atențiunea noastră mai întâi de toate asupra stărei economice a poporului d la țară, asupra păturii țărânești. A delătura ne-junările țărânilor, a o ridica din sărăcie la putere și neastărnare, — aceasta trebuie să fie deviza principală la noi, Români, în fața vremurilor grele de azi. Căci știut este, că poporul dela țară formează baza pe care se razimă existența unui neam; și dacă această temelie nu este tare, orice clădire în sus, fie ea cât de frumoasă, nu poate fi durabilă, și va trebui să se prăbușească mai târziu sau mai curând. Orice sforțare de muncă va fi iluzorie.

Dela puterea economică atârână și puterea politică a noastră, și fiindcă toamă Români din Ungaria au lipsă de o putere politică corespunzătoare în fața luptelor crâncene pentru drepturile naționale, este neapărat ca să înjghebăm fără întârziere la țară o organizație economică tracică și solidă.

Cari sunt deci mijloacele cele mai potrivite pentru realizarea acestei scop?

Dacă privim mai de aproape mișcarea cooperativă în alte țări, aflăm, că chiar și acele popoare, cari dispun de o pătură țărânească cu mult mai greasă în pricepere și inteligență decât noi, au o organizație bine încheagată și că puterile țărânilor sunt strâns concentrate în cooperative sătești, iar interesele lor reprezentate prin federațiuni și centrale economice. Aflăm organizație compactă și la acele popoare, cari au trăit în împrejurări mai feroice decât noi, și la cari organizarea țărânilor nu a fost de o trebuință atât de arzătoare, ca la noi.

La noi însă aflăm, în raport cu numărul mare al satelor românești și în proporție cu neajunsurile multe ale țărânilor nostri, în prea puțin comune însoțiri sătești, și si unde le avem, ele sunt încă izolate. Lipsind o centralizare a acestor forțe, lipsește fortăreața principală chemată a îngrijii de apărarea intereselor țărânilor, de a îngrijii de o exactă funcționare a cooperativei sătești, de a întregi organizația prin înjgheburile de cooperative sătești în toate comunele românești și de a se ocupa cu rezolvarea tuturor problemelor cari tind la desrobirea și emanciparea economică.

O organizație condusă de principii, că acordarea creditelor pentru sătenii agricultori să servească drept mijloc pentru îmbunătățirea stării economice a țărânului, nu însă pentru îmbogățirea creditorului, o organizație, a cărei chemare pe lângă procurarea de credite ieftine în timp de nevoie să fie a îndemna pe săteanul nostru la cruțare la o viață morală și creștinească, dându-i ocaziune a-și fructifica cu dobândă banii chivernisiți, o organizație care să îndrumeze o lucrare mai rațională a pământului și să îngrijească de valorizarea cu prețuri mai bune a produselor economice, delăturând samsarii dela sate și din târguri, — este fără îndoială cel mai potrivit mijloc pentru întărirea economică a săteanului nostru.

Această organizație se poate înfăptui mai întâi de toate prin înființarea de bănci sătești după sistemul Raiffeisen și prin centralizarea lor în o federație economică.

Însoțirile sătești de credit sistem Raiffeisen se potrivește mai bine pentru acest scop, fiindcă țărânul poate căpăta și împrumuturile de lipsă, fără multă alergare în comună, acordarea împrumuturilor este simplă și fără multă cheltuială, împrumuturile se dau pe acte de obligație iscălite de doi chizeși, și manipularea costisitoare cu cambii este exclusă, camăta pentru împrumuturile luate dela bancă țărânul le plătește în urmă, adică decursiv. Activitatea unei bănci raiffeisienne se extinde de regulă numai asupra unei singure comune, și conducătorii băncii pot avea astfel o privire clară asupra stării materiale și morale a membrilor și pot supraveghea, ca țărânul să întrebuințeze banii împrumutați de fapt pentru gospodăria rurală și să nu-i cheltuiască fără rost. În fine fiind funcțiile membrilor din direcțiune și din consiliul de supraveghere la aceste bănci funcții de onoare, fără plată speșele băncii sunt misi și nu este prin urmare nevoie, ca să se scumpească cre-

ditele pentru a avea de unde acoperi aceste spese.

Rezultatele obținute și de reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului, cele ale d-lui Osvald la Orăștie și altele, ne îndreptătesc la speranța că cel puțin în viitor vom străbate mai repede la organizarea cooperativelor sătetiști și problemele pentru emanciparea economică a țărânilor se vor preface în fapte.

Cu bucurie aflăm, că Reuniunea română de agricultură din Sibiiu, care prin străduințele vrednicului ei secretar *Victor Tordășianu* și ale altor tovarăși de muncă cu tragere de inimă pentru popor, a reușit a ridica numărul bănelor sătetiști la o sumă mai considerabilă, se ocupă cu ideea de a centraliza aceste însușiri și a înființa o federație în Sibiiu.

Dacă ideea aceasta actuală se va realiza, se va face un pas frumos înainte. Căci devenind odată fapt centralizarea însușirilor sătetiști prin crearea unei federații puse pe baze solide, vom avea în Ardeal o fortăreață considerabilă pentru apărarea intereselor țărânilor și pentru delaturarea neajunsurilor la țară, vom avea o clădire puternică pentru adăpostirea țărânilor în timpuri grele de crize economice.

De aceea este datorită fiecărui Român de bine, să sprijinească după putință înfăptuirea acestei idei; iar cine o combată zădărnicește clădirea tocmai a acelei temelii, care singură este în stare a garanta și a asigura existența și dezvoltarea mai departe a neamului nostru.

Pentru a dovedi, cât de departe au ajuns alte popoare pe terenul organizației economice, vom da cu proxima ocaziune o oglindă clară a mișcării cooperative din Austria, care poate servi în multe privințe drept directivă la înfăptuirea ideii pentru înființarea unei federații la noi.

N. Iancu.

Dela Reuniunea femeilor române din Sibiiu.

Prospect.

„Școala pentru economia și industria de casă” are o secțiune economică și una industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice (instrucțioară domnișoara *Tullia Bogdan*) cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spalatul, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, chimia bucatăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secțiuni e împărțit în: un curs care se începe la 1 Septembrie și durează până la 31 Ianuarie, și în altul care începe la 15 Februarie și durează până la 15 Iulie.

Elevele, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiiu, au să locuiască în edificiul școlii *Berggasse nr. 9*, casa proprie a reuniunii.

Se primesc numai eleve, cari au împlinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucția este exclusiv în limba română. Se conversăză însă și în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Elevele școlii de mesaj, dacă voiesc, pot lucra după amiaza în secțiunea industrială.

Taxele prescrise sunt: pentru fiecare curs elevele interne plătesc câte 300 cor., cele externe câte 250 cor.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, o jumătate duzină din rufele necesare, 6 ștergere pentru bucatărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucatărie și le vor face elevele înseși; dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale (instrucțioară dșoara *Virginia Podoabă*), cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Elevele pot fi interne și externe. Cele interne au să plătească pentru întreținere o taxă lunară de 50 cor. și didactru lunar de 10 cor., cele externe didactru lunar de 10 cor. Elevele sărace, la cererea lor, pot fi dispensate de didactru.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, o jumătate duzină din rufele necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare.

Cursul se începe în mod regulat la 1 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n.

Alte informații se pot primi dela:

Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiiu”.

NOUTĂȚI.

Căsătoria arhiducelui. Conform dispozițiilor de până acum arhiducele *Carol Francisc Iosif* își va serba căsătoria cu principesa *Zita de Parma* în jumătatea a doua a lunii lui Octombrie, și anume în castelul familial dela *Schwarzaun*.

Adunarea poporală dela Bozovici, ținută la St. Petru și Pavel, a fost una din cele mai bine cercetate. A asistat popor din toată împrejurimea. La adunare au vorbit dñii: Dr. A. Vlad, Dr. V. Bonțescu, Dr. S. Vladone, Dr. Lăbont și Dr. Morariu. S'a votat rezoluția primită și de celelalte adunări.

Desemnuri de case țărănești. Ministerul austriac de culte și instrucție a însărcinat pe arhitectul *Deininger*, consilier și director al școlii de industrie din *Innsbruck*, să culegă în Tirol și Vorarlberg modele de case țărănești. Culegerea a început acum și cuprinde 140 de planșe frumoase. Lucrarea arhitectului *Deininger*, cum aflăm din numărul mai nou al „*Neamului Românesc Literar*”, după care dăm informațiunea aceasta, cuprinde planuri pline de individualitate naivă, unele picturi bune, dar mai ales săpături în lemn vrednice de toată lăsa aminte. Lucrarea poartă titlul: „*Das Bauernhaus in Tirol und Vorarlberg*”, și costă 600 de coroane. — Material pentru asemenea albumuri s'ar găsi astăzi și pe la noi; e întrebare, dacă se va mai găsi și mâine?

Congresul rasselor. În 26 Iulie a. o se va începe la Londra congresul rasselor, la care vor fi reprezentate toate statele din lume.

Agentură poștală. În comuna *Vurpăr* (*Vurpód*) din comitatul Sibiiului se deschide o agentură poștală, care își începe lucrarea cu ziua de 1 August 1911.

Cursurile de vară, ce se țin la Vălenii de Munte s'au început în 14 Iulie n. Deschiderea, în absența dñui A. D. Xenopol, a făcut-o dl N. Iorga. Între auditori se găsesc și câțiva sosiți de peste hotare. S'a înființat și un fond necesar clădirii unei case a cursurilor. La acest fond ministrul C. C. Arion a dăruit suma de 2000 de lei, la care dei N. Iorga a adăugat alte două mii de lei, din venitul cărții „*Breve storia dei Rumeni*”. — Duminecă sosind dñul A. D. Xenopol, și a ținut conferința anunțată, despre: *Unitatea sufletească a poporului român*, arătând câtă muncă neodihnită s'a pus de înaintașii noștri, ca să ni se păstreze limba unitară de estăzi. Conferențiarul a fost mult aplaudat.

† **Aurel Marin**, consilier de conturi la comunitatea de avere din Caransebeș, a trecut la cele eterne în 18 Iulie a. c. n. în al 51-lea an al etății, după un morb greu și îndelungat și după o viață laborioasă dedicată familiei și binelui comun. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre odihnă vecinică în 20 Iulie a. c. n. la orele 4 d. a. în cimiterul gr. or. rom. din Caransebeș. Odihneasă în pace!

Dela „Asociațiune”. Dșoara *Ana Burden* din Boroșineu și dl *Ioan Rebeș*, funcționar la „*Albina*”, Sibiiu, și-au răscumpărat anunțurile de logodnă dăruind pentru fondul *Emineanu* și *Barițiu* suma de 10 cor. Mulțumim tinerilor logodiți. *Biroul „Asociațiunii”*.

În contra acelor dela palăriile damelor. S'au întâmpat și în Sibiiu câteva răniri produse de ace din palăriile damelor; d'aceia organele orașului nostru au luat măsurile necesare, însărcinând pe polițiștii strădelor să ceară înlăturarea acelor primejdioase din palăriile tuturor damelor. Aviz celor interesate.

Școlar modern. Catechetul întreabă la examen: — „Pentru ce Cain a omorât pe fratele său Avel?” — Școlarul răspunde: „Pentru că a cedit multe cărți rele Cain!”

În contra luxului la copii. Arhiepiscopul *Fischer* din Colonia a publicat o pastorală, în care osândește cu asprime luxul exagerat ce se poate observa în vremea de astăzi chiar și la copii. Pastorală face amintire de părinți, cari de câte ori își duc copii la biserică, îi împotțonează în hainele cele mai bătătoare la ochi; prin aceasta se stârnește de timpuriu în sufletul celor mici deosebirea de clase. Arhiepiscopul pretinde, ca părinții să se îngrijească de hainele cele mai simple pentru copiii aduși la biserică.

Dela universitatea din Budapesta. Fostă oficială din Dumineca trecută, anunță că monarhul nostru a numit pe dl *Dr. Iosif Siegescu* profesor ordinar la catedra de limba și literatura română dela universitatea din capitală.

În loc de anunțuri de logodnă. Dl *Ioan Rebeș*, funcționar la banca „*Albina*” din Sibiiu și logodnică, sa dșoara *Anuța Burdan* din Boroșineu, aurăscumpărat obiceiurile anunțuri de logodnă cu 10 cor. dăruite fondului „*Episcopul Nicoae Popea* pentru masa învățăcelor meseriași”, al „*Reuniunii sodalilor români din Sibiiu*”.

Intruniri amânate. Din Roma se anunță că congresul internațional de stenografi, ce era să se țină în August, se amână de timp nehorărat. — Congresul internațional de tuberculoză, care avea să se întrunească tot la Roma, s'a amânat pe luna lui Aprilie anul viitor. Măsurile acestea sunt luate din cauza holerei ce bântuie în Italia.

Somn lung. Într'un spital din New-York s'a trezit zilele acestea o femeie, care a dormit neîntrerupt 86 de zile fără ca medicii să o poată deștepta. Femeia acum se simțește bine.

O mamă model. Una din revistele engleze arată cum se îngrijește regina *Mary* a Angliei de creșterea copiilor săi. Regina alege pe instructori și stăturește metodelor cum au să fie crescuți filii săi. Cea dintâi datorie a părinților față de copii, cum zice regina, este a le asigura o sănătate solidă. Toți copiii familiei regale, cinci prințiori și o prințesă, în urma exercițiilor fizice și a jourilor în aerul curat, sunt plini de viață. În fiecare lună prinții sunt supuși unui examen, în care întrebările sunt puse adeseori de regină. Educația fizică ocupă partea cea mai însemnată în creșterea familiei regale. Regina *Mary* ține, ca principii să fie conduși în oraș și în împrejurimi, pentru a vedea tot ce este instructiv și interesant. Se duc la muzee și expoziții, unde sunt primiți absolut fără nici o ceremonie. Hainele prinților sunt cât se poate de simple, ca și costumul mamei lor, care nu iubește luxul, și dorește ca urmașii săi să facă același lucru.

Mulțumită publică. Personalul inferior al Societății oficiilor de poștă și telegraf din regatul ungar exprimă și pe această cale călduroase mulțumiri P. T. public din loc care a dăruit ajutoare pentru băile din *Keszthelyhéviz*. — În numele societății: Personalul inferior dela oficiul de poștă și telegraf din Sibiiu.

La fondul Dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de moți aplicați la meserii, au mai dăruit: *Paul Muntean*, c. și r. colonel penz., din prilejul onomastice, cor. 250; *I. Bota*, inv. penz. (Cetate), 30 bani; „*Un cunoscut*” 10 bani; *Vasile Jurcovan*, învățător (*Drăguș*), 50 bani; *Teresia Ursă de Margine*, soție de ingin. de comasație, 1 cor.; un grup de 49 universitari dela facultatea teologică din Băușești, între cari și diaconul *Iosif Abu Tabar* din *Beyrut* (*Siria-Arabia*), și în frunte cu profesorul dela facult. teolog., dl *Dr. I. Mihalescu*, cercetând Reuniunea, au dăruit la palăria „*Dzeu vede!*” cor. 646; *Dr. I. Radu*, prof. (*Brad*), *Aron Suciu*, c. și r. locotenent auditor și *Nicolae Richișan*, capelan (*Galeș*) câte 1 cor. Starea fondului cor. 897-53. Pentru prinos aduce mulțumite sincere, în numele comitetului „*Reuniunii sodalilor români din Sibiiu*”: *Victor Tordășianu*, președinte.

Dare de seamă. Cu ocaziunea producțiunii teatrale din Brăznic, ținută la 16 Iulie n. au binevoit a contribui următorii domni: *Ioan Iancu*, dir. de bancă 9 cor. *Julian Josan*, teolog 9 cor. *Dimitrie Dătcă*, not. 4-80 f. *Dr. Ioan Maior*, 4 cor. *Zevadeiu Mureșanu*, presb. 3 cor. *Iosif Morariu*, presb. 1 cor. *Petru Ștefanica*, cand. de adv. 2 cor. *Ioachim Ioan*, preot 3 cor. *Adam Leșcanu*, dir. de bancă 2 cor. *Emanuil Șuiga*, preot. 2 cor. *Victor I. Sălăgianu*, preot. 1 cor. *Ostavian Fulea*, cont. 1 cor. *Toma Roșu*, inv. dir. 1 cor. *Laurențiu Popea*, v-not. 1 cor. *Filimon Căsmă*, inv. pens. 40 fil. De tot a încurs 196 cor. 22 f. din care sumă scăzându-se spesele de 126 cor. și 10 fil. remas profit net de 70 cor. 12 fil., din care cu 50 cor. s'a format „*fondul petrecerilor*”, iar 20 cor. 12 fil. s'au folosit la procurarea cărților pentru biblioteca școlară. Rog pe sus numiții contribuienți să primească cele mai sincere mulțumiri. Pentru comitetul aranjator: *Petru Incidău*, inv.

Din România.

O donațiune a regelui.

De câțiva ani s'a înființat la Azuga un comitet de inițiativă, care să strângă fondurile necesare pentru construirea unui spital în localitate.

Acest comitet se compune din P. C. S. Arhimandritul *Dionisie*, starețul mănăstirii *Sinsia*, domni *Rhein*, fabricant din Azuga, *N. Băculescu*, *I. G. Babeș* ș. a.

Regele *Carol*, fiind informat de laudabilă inițiativă, a donat pentru acelaș scop 70 de mii lei, sumă necesară pentru complectarea lucrării și înzestrarea spitalului. Totodată Suveranul a ales din proprietățile casei regale, într'una din săptămânile trecute când a fost într'o preumblare la Azuga, un frumos teren situat între tunelul dela *Bușteni* și *Azuga*, la ost de calea ferată, teren pe care l-a donat și pe care se va construi spitalul.

Comitetul dispune azi de un fond de 104.651 lei 40 bani.

S'a dat comitetului însărcinarea de a construi spitalul, iar după terminarea lui a îngriji în calitate de efori de bunul mers al așezământului.

Mareșalul Nogi în capitală.

Generalul japonez *Nogi* sosind în săptămâna aceasta, Marți, la București, a fost obiectul unei manifestațiuni grandioase din partea publicului din capitală.

Generalul, împreună cu suita s'a, însoțit de ofițeri români, au asistat în ziua următoare la instrucția trupelor concentrate în tabăra dela *Dadilov*. De acolo s'a dus să cerceteze fortul *Chitila*, apoi arsenalul armatei și pirotehnia.

Nogi și-a exprimat toată admirația față de ținuta trupelor române.

Ieri, Joi, generalul japonez a plecat la *Sinaia*, unde a fost primit în audiență de regele *Carol*.

Cărți și reviste.

Poetică și legendar poetic pentru școlile medii și institutele pedagogice, de *Dr. I. Rațiu* și *Al. Ciura*, profesori gimnaziali. Aprobata de ministeriu. Blaj, 1911, tip. Seminareală. Un vol. de 294 pp. Prețul: 3 coroane.

Anuarul școlii comerciale superioare groco-orientale române din Brașov pe anul XLII al existenței sale. Anul școlar 1910/11. Publicat de *Arseniu Vlaicu*, director. În partea întâi cuprinde: Contabilitatea la societățile comerciale, de prof. *I. C. Panțu*. În partea a doua se găsesc datele școlare, din care aflăm că personalul didactic se compune din zece profesori; în trei clase comerciale au fost la finea anului 102 elevi; au primit atestate de maturitate 31 de absolvenți, cu 3 mai mulți decât în anul precedent.

Mersul trenurilor în Sibiiu.

I. Plecare.

1. Cătră *Copșa*, Oana: 7-46 dimineata, 1 după amiază, 4-34 d. a., 7-14 seara, 11-10 seara.
2. Cătră *Oana*, la băi: 9 a. m., 2 d. a., 3-30 d. a., (Dumineca și în serb. mai pleacă la 9-07 seara). Circulează până în 15 Sept.
3. Cătră *Vinț*, Săliște: 3-05 noaptea, 7-43 dim., 3-50 d. a.
4. Cătră *Cunța*: 12-25 d. a. (Numai Marți, Vinerea, Dumineca și în serbători).
5. Cătră *Făgăraș*, Brașov: 4-20 dimineata, 1-30 d. a.
6. Cătră *Turnu-Roșu*, Căineni: 4-06 dim., 1-05 d. a.
7. Cătră *Ciznădie*: 5-21 dim., 7-30 n. d. a., 1-45 d. a., 8-31 seara. (Dumineca și în serbători, până în 15 Sept., mai pleacă la 3-56 d. a.)

II. Sosire.

1. Dela *Copșa*, Oana: 3-55 noaptea, 7-25 dimineata, 11-55 n. de a., 5-22 d. a., 8 seara.
2. Dela *Oana*, băi: 11-23 n. de a., 3-17 d. a., 6-11 d. a. (Dumineca și în serb. mai sosește la 10-43 noaptea). Circulează până în 15 Septembrie.
3. Dela *Vinț*, Săliște: 6-40 dim., 12-24 d. a., 8-21 seara.
4. Dela *Cunța*: 9-50 seara. (Numai Marți, Vinerea, Dumineca și în serbători).
5. Dela *Făgăraș*, Brașov: 7-16 dim., 8-59 seara.
6. Dela *Turnu-Roșu*, Căineni: 7-16 dim., 3-37 d. a., 10-27 seara.
7. Dela *Ciznădie*: 7 dim., 1-28 d. a., 3-22 d. a., 10-09 seara. (Dam. și în serbători mai sosește la 8-03 seara).

Nr. 81/1911.

(252) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh din parohia de clasa a III-a **Lunca**, din protopresbiteratul Lupşa, se scrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele faşionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Concursurile înzestrate cu documentele recerute de regulamentul parohial şi concluzul normativ al sinodului arhidiecezan Nr. 82 din 1910 sunt a se înainta subscrisului oficiu în termen deschis. Concurenţii cu previa înştiinţare aici se pot prezenta până inclusiv 8 zile înainte de alegere în comună, ca se facă cunoştinţă cu poporul şi resp. spre a cânta şi celebra.

Ofenbaia, 3 Iulie 1911.

Oficiul protopresbiterat gr.-oriental al Lubşei în conţelegere cu comitetul şi sinodul parohial concernent.

Vasile Gan
protopresbiter.

Szebenvármegye alispánjától.

7042/1911 alisp. sz.

(250) 1—1

Versenyárgyalási hirdmény.

Szebenvármegye közigazgatási bizottságának 1911 évi július hó 8-án 1383/911 sz. a. hozott határozatával szerdahely zsinai th. közut 8-11 km. szakaszának áthelyezésére vonatkozó munkálatokat engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából 1911 évi augusztus hó 5-ik napjának d. e. 11 órájára Szebenvármegye székh. házában tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdtetik.

A versenyezni óhajók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok el vállalására vonatkozó és az általános feltételekben előirt 5°/-os bánatpénzt a nagyszebeni m. kir. adóhivatalba való letételel igazol nyugtával ellátott, zárt, szabályszerűen kiállított ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig hozzám annyiival inkább adják be, mivel későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

A versenytárgyaláson ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. A versenytárgyalást tartó bizottság fentartja magána a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhason. Tárgyalás alá csak is szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok vétetnek Távirati uton érkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó kiírási művelet a nagyszebeni m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponta megtekinthető.

Ajánlat csakis az államépítészeti hivatalnál beszerzendő úrlapokon tehető.

Ajánlattevők ajánlataikkal 30 napig maradnak kötve.

A versenytárgyalási bizottság előtt ismertlen ajánlattevők illetve a kikkel a vármegye vállalati összeköttetésben nem állott tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara által kiállított bizonylattal igazolni, a hova telepük szerint tartoznak.

Nagyszeben, 1911 évi Iulius hó 18-án.

Fabritius
alispán.

Nr. 54/1911 par.

(247) 2—2

Anunţ de licitaţiune.

Pe baza planului şi preliminarului de spese aprobate de P. Ven. Consistor arhid. dto 18 Maiu 1911 Nr. 5402 şcol. şi de comisiunea administrativă comitatenză sub Nr. 1054 k. b. 1911, comuna bisericească **Criş** (Keresd, cöttul Tárnya-mare), protopresbiteratul Sighişoarei, dă în întreprindere edificarea şcoalei sale pe calea licitaţiunei verbale m'nuende Duminecă în 10/23 Iulie a. c. în localul şcoalei la orele 2 p. m. cu preţul strigărei de 7815 cor. 76 fil. având licitanţii a depune vadiul de 5% după acea sumă în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Comuna bisericească dă cărămida necesară altceva nimic afară de suma ce se va satori. Planul şi preliminarul de spese, precum şi condiţiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial.

Comitetul parohial îşi rezervă dreptul de a da în întreprindere edificarea şcoalei aceluia dintre minus-oferenţi, în care va avea mai multă încredere fără privire la suma oferită.

Criş, în 28 Iunie 1911.

Pentru comitetul parohial:

Vasile Handa **Ierofteiu Viscreanu**
epitrop. paroh-pres.

Nr. 571/1911 protb.

Văzut: **Dimitrie Moldovan**
protopresbiter.

CONCURS.

Pentru liferarea de:

1. Pâne de grâu curat.
2. Franzele făcute din făină de grâu curat cu lapte.
3. Făină de grâu curat numărul 2 şi 3.

4. Carne de vită.
5. Carne de viţel.
6. Carne de porc şi

7. Unsoare de porc, toate de prima calitate pentru alimentarea alor 220—250 elevi dela seminarul arhidiecezan teologic-pedagogic gr.-ortodox român din Sibiiu în anul şcolar 1911/12.

Doritorii de a reflecta la vreuna din acestea poziţii, să-şi înainteze ofertele în scris, provăzute cu timbru de 1 cor., şi sigilate, până în 29 Iulie (11 August) inclusive la subscrisul unde vor afla mai deaproape şi condiţiile speciale pentru încheierea contractului, precum şi alte informaţii necesare.

Ofertele intrate după terminul fixat în acest concurs, nu se vor lua în considerare.

Tot în acest termen se pot înainta în scris oferte pentru resturile de mâncare dela mese şi dela culină. Sibiiu, în 10 Iulie n. 1911.

Aurel Popovici
econ. sem.

(229) 2—3

Nr. 377/protop. 1911.

(232) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învăţătoresc vacant dela şcoala confesională din **Meşna** tractul Mediaşului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

- a) Salar fundamental de 1000 cor. şi anume: 290 cor. din cassa bisericeii; 5 stânjini de lemne de foc computaţi în 100 cor. un pământ arător I. clasă aproape de comună computat în 108 cor. şi 592 cor. dela stat.
- b) Cuartir în natură în edificiul şcoalei şi grădină, quinqualele se vor computa numai după un serviciu de 5 ani la această şcoală.

Reflectanţii la acest post îşi vor înainta cererile instruite cu documentele cerute de regul. şcolar subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul indicat, având a se prezenta în una din Dumineci în biserică spre a-şi arăta dexteritatea în cântările bisericeşti deobligat fiind cel ales a conduce cu elevii şcoalei, eventual cu tinerimea adultă cântările liturgice în Dumineci şi sârbători, a conduce şcoala de repetiţie şi a propune economia practică în grădina de pomărit. Cei cu cunoştinţe muzicale vor fi preferiţi şi pentru înfiinţarea unui cor cu tinerimea adultă, va primi remuneraţie deosebit de salarul învăţătoresc.

Mediaş, în 26 Iunie 1911.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Mediaşului în conţelegere cu comitetul parohial respectiv.

Romul Mircea
protopresb.

Nr. 121/1911.

(237) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II lea de învăţător la şcoala noastră confesională gr.-or. rom. din **Hondol**, protopresbiteratul Devei, pe baza înaltului ordin consistorial din 18 Maiu a. c. Nr. 6019 Şcol., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

a) Emolumentele împreună cu acest post sunt: salar fundamental cor. 1000, dela cassa bisericeii, solvibili în rate lunare, cuartir în natură şi grădină.

b) Dela concurenţi se cere, pe lângă calificaţiunea legală, să mai aibă şi dexteritatea de a înfiinţa, resp. a conduce corul bisericesc existent de adulţi, pentru care e în perspectivă o remuneraţie deosebită, şi a instrui şi pe şcolari răspunsurile liturgice.

La cuincuenalii alesul poate reflecta numai după serviciul de 5 ani la această şcoală.

Concurenţii vor aşterne, pe lângă suplicile concursuale, instruite conform legilor în vigoare în termenul deschis, oficiului protopresb. al Devei şi atestat recomandator pentru dexteritatea în conducerea corului şi să se prezinte în vre o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Hondol, 26 Iunie v. 1911.

Petru A. Mihuş m. p. **Ioan Câmpeanu m. p.**
par., prez. com. par. notar.

ad. Nr. 317/1911.

Deva, 28 Iunie 1911.

Văzut: **Dr. Ioan Dobre**
protopresbiter.

Nr. 460/1911.

(233) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **protopresbiter** al tractului **Reghin**, se publică concurs cu termen de 35 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Dotăţiunea împreună cu acest post este: 1. Venitele din parohia centrală Reghin, după cum sunt cuprinse în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, şi cari mai deaproape se pot vedea în cancelaria oficiului protopresbiterat.

2. Dotăţiunea protopresbiterală normată prin concluzul sinodului arhidiecezan Nr. 116 din 1900 întregit prin concluzul Nr. 74 din 1907.

Candidaţii au a-şi înainta cererile concursuale instruite conform regulamentului în termenul deschis Ven. Consistoriu arhidiecezan.

Din şedinţa comitetului protopresbiterat al tractului Reghin, ținută la 23 Iunie 1911.

Grigoriu Nicoră
adm. protop.

Zacharia Lupu
notar.

Nr. 115/1911.

(231) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învăţător-cantor la şcoala noastră confesională gr. or. din **Alba-Iulia-Maieri** prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 500 cor. dela Venerabilul Consistoriu Arhidiecezan, 200 cor. din repartitie, 400 din cantorat, cuartir în natură 20 cor. relut de grădină.

La cuincuenal alesul poate reflecta numai după un serviciu de cinci ani la această şcoală.

Dela concurenţi se cere să aibă cunoştinţele muzicale pentru a putea conduce şi instrua corul deja existent şi a conduce copiii la biserica în toate Duminecile şi sârbătorile.

Concurenţii să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare înainte de alegere în biserică pentru a-şi arăta dexteritatea în cântări şi a face cunoştinţă cu poporul.

Concurenţii au a-şi înainta cererile concursuale, înzestrate cu toate documentele necesare, în termenul deschis la oficiul protopresbiterat.

Informaţiuni mai detaiate se pot primi dela oficiul parohial.

Alba Iulia, în 19 Iunie v. 1911.

Florian Rusan
pres. com. par.

Mihail Cionca
notar.

Văzut:

Ioan Teculescu
protopresbiter.

**Cancelarie administrativă
şi biuro de informaţiuni**

în **Budapesta.**

Procur şi dau informaţiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative şi comerciale, mijloace imprumuturi personale, hipotecare şi amortizaţionale ieftin şi în scurt timp; mijloace cumpărări, vânzări, exarândări de bunuri, maşini, motoare, şi alte rechisite economice; finanţare parcelări de mori, exoperez ajutoare de stat pentru preoţi, învăţători, şcoale şi pentru cumpărarea de izlaze şi păşuni; efeptuiese tot felul de comande comerciale eventual şi la bursă prompt, pe lângă taxe moderate şi anticipaţia pentru corespondenţă.

(84) 14—

Dr. Constantin Manea,

advocat diplomat.

VIII. Aggteleki-u 10., I. 7. Telefon 171-27.

Aviz.

Cancelaria avocatului **Dr. Lucian Borcea** se află acum Sibiiu, Strada Cisdădiei Nr. 7, etagiul I, lângă birourile băncii „Lumina”.

(253) 1—3

O casă

foarte rentabilă potrivită pentru argăsitor, măsar, văpsitor e de vânzare. Pentru informaţiuni mai deaproape la

(248) 2—6

Rudolf Mühlsteffen,

Sibiiu, Strada Cisdădiei Nr. 29.

**Városmajor-Sanatorium
şi Hydrotherapie**

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88—89

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körut 29

Consultaţiuni dela orele 8—9 a. m. şi 4—5 p. m.

[448] 28— Director-şef

Dr. Cosmutza.

Papier à Cigarettes

ABADIE

PARIS

se capătă în toate tutungeriile.

124 b) 7—

**Făina lactată
NESTLÉ**

Este dovedită după o lungă experienţă cafoarte bună pentru copii sănătoşi şi bolnavi cât şi pentru bolnavii de stomac. Impedică şi înlătură vărşăturile, diareea, catarul intestinelor — Broşura „Ingrijirea Copiilor” se poate avea gratuit de la **NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse 11.**

Premiat cu medalia cea mare la expoziţia milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote şi fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în **Timişoara-Fabric**

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanţă de mai mulţi ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu uşurinţă în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(278) 38—52

Clopotele găurite

o invenţiune proprie şi premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut şi cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca şi spre turnarea de toace de metal. Preţcuranturi ilustrate gratis.

